

פרוטוקול מס. 17

מישיבת ועדת השירותים הציבוריים, שהתקיימה
ביום ה', כ"ד באייר תשל"ד - 16.5.74, בשעה 10.00.
(בתל-אביב, במרכז קופת-חולים)

נ ו כ ח י ם - חברי הוועדה:

ח. גרוסמן - היו"ר
י. בארי
ל. דיציאן
מ. דרובלס
מ. ידיד
ח. שמעוני

מזמנים:

פרופ' ק. מן - מנהל בית-חולים הדסה.
מר אולשטיין - מנהל כוח אדם, בית-חולים הדסה
מר ריפתין - נציג משרד הבריאות

מר אליהו קפמן - מזכיר מחלקת התזונה, ב"הדסה"
גב' רות יזרעאלי - אחות אחראית, ב"הדסה"
מר ישעיהו גרבר - ממונה על משרדי המרפאות, "הדסה"
מר אלברט מצליח - מנהל חשבונות באגף הכספים, "הדסה"

מזכירת הוועדה:

גב' ש. כרם

ר ש מ ה :

שולמית פרג

699 -

היו"ר ח. גרוסמן:

אני פותחת את הישיבה.

ברצוני להסביר מדוע זימנו את הישיבה הזו: בדרך כלל, אנחנו איננו מתערבים בסכסוך עבודה, ועל כן החלטנו, מיזמתנו, לא להזמין את מועצת הפועלים. אבל אם תהיה פנייה מצדם, אז בבקשה.

בפני ועדת השירותים קיימת הנהלת בית החולים, אשר היא אחראית כלפי מתן השירותים לחולים, ואנחנו איננו רוצים להתערב במה שיש בינה לבין ועד העובדים. למעשה, אנחנו ממונים על הבקורת הפרלמנטרית, על השרות שניתן לחולה בבית החולים, והכנסת איננה מתערבת באופן ישיר בסכסוך העבודה אלא אם יש לזה אספקט של פגיעה בשירות. נכון הוא שבסופו של דבר הם מגיעים לסכסוך עצמו, כפי שזה קרה במקרה של האחיות, שכן זו הייתה פגיעה בציבור, ואז אמרנו שאנחנו לא מתערבים בסכסוך עבודה, אולם מאוחר יותר אנחנו כן נכנסנו לזה.

למעשה, איננו יודעים מה באמת קורה ב"הדסה". מכל מקום, אנחנו הזמנו אתכם כדי להבהיר לנו את עניינכם. אנחנו יודעים מהעתונות כי מועצת הפועלים עומדת מאחורי העובדים. קראנו גם שהיו הסכמים שלא קוימו.

אנחנו זימנו ישיבה זו לפני האסון שקרה במעלות, ואני חשבת - מה היה אילו הייתה שביתה בבי"ח צפת ונהריה? אכן הייתה בזה התראה, עם מריטת עצבים וכו'. על כל פנים, הייתה התעניינות של חברי הוועדה בקשר לבעיות כלליות של אחיות שטוענות שלא ההסכמים, לגביהן. נכון הוא שהדבר איננו זהה עם העניין של "הדסה", כי "הדסה" הייתה עניין אקוטי.

אני חוזרת ואומרת, כי בראש וראשונה חשוב לנו העניין של השירות שנפגע. עם כל המאמצים, אין לדעת כיצד תנחת שעת החירום על בתי החולים, אף אם תהיה בזה התראה של שעה או כמה שעות וכו'. מכל מקום, אנחנו מודאגים כי במצב השורר בארץ העניינים אינם מוסדרים. ודאי יש טענות לוועד העובדים.

למעשה, לגבינו משרד הבריאות הוא האחראי.

א. קפמן:

חולים לא נפגעו, והם קבלו טיפול רב יותר ממצב רגיל. מי שסבל הם אלה שמאושפזים בבית החולים. יכול להיות שחולים לא נתקבלו.

הוויכוח הוא עם נשות "הדסה". בכל המוסדות הלאומיים יש פנסיה תקציבית. במשך כל השנים הסבירו לנו נשות "הדסה" שאין הן רוצות לקבל אחריות במקרה שיהיה נשיא באמריקה אשר לא יאפשר להעביר כספים לישראל. אכן זו טענה צודקת. לכן יש פנסיה עצמאית.

גם באוניברסיטה הייתה קופה מצטברת. לפני שנה וחצי בערך, אחרי משא ומתן באוניברסיטה, נתקבלה החלטה על נפסיה תקציבית, וכך יוצא שעובדים ב"הדסה" ועובדים באוניברסיטה מקבלים משכורת שונה. כלומר, עובד אוניברסיטה מקבל סכומים של אלפי לירות, ואילו עובד "הדסה" מקבל כמעט שום דבר. לכן הוחלט שאנחנו נפנה להנהלת "הדסה" כדי שנקבל גם כן פנסיה מצטברת. זה היה בתודענו נובמבר 1972.

לפני שנה וחצי פנינו ל"הדסה" ובקשנו שנקבל פנסיה מצטברת במקום פנסיה תקציבית, כי לא יתכן שאחות ב"הדסה" תשלם בעד הפנסיה שלה, ואילו במקום אחר לא משלמים כן. נפגשנו עם פרופ' מן כדי להעביר את פנייתנו זו לארצות-הברית, ואז הוא אמר כי הוא חושב שנשות "הדסה" צריכות להגיע ארצה, ואז הוא ישב אתן. כל זה היה, כאמור, בסוף 1972, ועם נשות "הדסה" נפגשנו בתחילת 1973, ואז דרשנו תשובה שנקבלה עד מאי או עד אפריל, אך הן אמרו כי נקבל תשובה ביוני 1973.

בכל הזדמנות טענו נשות "הדסה" כי מה שיהיה בהסתדרות, יהיה גם אצלנו. ביוני 1973 לא קבלנו חשובה, ואז פניתי אל פרופ' מן, אשר לאחר מכן הוא העביר מכתבי זה לארצות-הברית, ואז נתקבלה חשובה שהנשים תבאנה ארצה, ואז נשב אתן שוב. הן באו וישבנו אתן, אך שום דבר לא יצא מזה. אולם, אמרו לנו שייעשו לנו חישוב אקטוארי, וכן שאנחנו נקבל כפי שקיים בהסתדרות.

בינתיים, חתמו על הסכם בקשר ל-24% בהסתדרות, ואמרנו כי בינתיים יתנו לנו מה שקיים בהסתדרות, עובדים שפרשו קבלו מענקים מקופות מצטברות, ואילו אצלנו לא קבלנו ולא כלום. מכל מקום, פרופ' מן העביר את המכתב לארצות-הברית, עם מלצה שהוא חושב כי אנחנו צריכים גם כן לקבל כך.

בינואר 1974 נפגשנו שוב פעם עם נשות "הדסה" ואמרנו, שאם לא נקבל חשובה אז יהיה סכסוך עבודה. אך בינתיים פרצה מלחמת יום כיפור, ואז לא היה נעים להכנס לסכסוך עבודה. ב-17 למרץ אמרו שהנשים יבואו ואז נקבל חשובה. אולם, נשות "הדסה" לא באו. לכן כתבנו לפרופ' מן ובקשנו ממנו לומר לנו כן או לא.

ב-7 לינואר אמרו לנו "הנה הכסף", אך הואיל ואנחנו מקבלים 2.5% במקום 11%, אמרתן כי זה כסף של הקופה. באותו זמן מצב הקופה היה קשה, לכן אמרתי ש"אם תקחו את הכסף הזה, אז נהיה מוכנים לתת אותו, אבל אז אתם תהיו אחראים על הקופה. והיה, אם לא תהיו אחראים על הקופה, אז אנחנו לא נהיה אחראים על הכסף הזה".

בתי החולים באר-שבע וצפת העבירו את הקופה לממשלה, לכן יצא כך שעובד קופת-חולים, לאחר 25 שנות שינוי, אם מפטרים אותו אז הוא זכאי לפנסיה של 50%. את זה ניצלו עשרות אחידות, כך שבבת אחת פרשו 20 אחיות בגיל 50. לכן המצב היה קשה. ד"ר להמן אמר שיברר בעיה זו.

אני חוזר ואומר, כי הוסכם לקבוע 2.5%, ואז הם אמרו "קחו כסף זה", אבל אנחנו סרבנו. ישבנו עם פרופ' מן ואמרנו שאם לא נקבל עד תאריך זה, אז נודיע על סכסוך עבודה. וכך קרה כי ב-14 באפריל הודענו לממונה על יחסי עבודה, ובכל מקום אחר שאנחנו נכריז על סכסוך עבודה ב-14 במאי.

הנהלת "הדסה" חשבה שלא נקבל אישור המוסדות לכך. בינתיים, אנחנו פנינו למוסדות הנוגעים בכך, וקבלנו את אישורם. גם מועצת פועלי ירושלים נתנה לנו אישור לכך. אבל מזכיר המועצה בקשר להפגש עם פרופ' מן. ואז נפגשנו עם פרופ' מן, ועם איש האוצר ועוד, ואז הוצעה פשרה שאם זה יעלה יותר מ-100 אלף ליי לשנה, אז הוא מקבל על עצמו לשכנע אותנו שנקבל חלק מהקופה. ואם זה פחות מ-100 אלף ליי, או עד 100 אלף ליי - אז הם ישלמו. לכאורה היינו בטוחים שבדרך זו חוסלה הבעיה.

אולם, ביום ששי קבלתי טלפון מפרופ' מן והודיעני כי נשות "הדסה" תחליטו להשיב בשלילה.

לכן החליט ועד עובדי "הדסה" לתת זמן כדי להכריז על סכסוך עבודה, שכן במקום כזה אין זה קל. אבל ידענו עם מי יש לנו עניין. על כל פנים, הוויכוח אצלנו כרגע איננו בקשר למענקים, אלא בקשר למשא ומתן - עם כל הכבוד לגב' שייך, היא צריכה לתת לנו חשובה אם כן ואם לאו. איננו יכולים יותר. על זה נסב כל הוויכוח. כבר היתה לנו אסיפה, והיא החקיימה ביום השביחה, והיא היתה רבת משתתפים, ובה רצו להעלות עוד תביעות, אבל אמרנו שנחכה.

יש אצלנו אנשים שעובדים ב"הדסה" 40 שנה. משלמים 90% מהפנסיה. למעשה, יש לו כבר פנסיה. אבל מדוע שעובד כזה לא יקבל חזרה את כספו? אם לא היינו הולכים בדרך זו, אז היינו נתקלים בקשיים ובבעיות רבות.

א. קפמן:

אנחנו יודעים שכתוצאה מהכרזת סכסוך עבודה החולים לא סבלו. אנחנו דאגנו לכך שחולה לא יסבול.

אם לא נשיג עד 29 לחודש את שאנחנו מבקשים, אז אנחנו נכריז על שביתה. לנו אין ברירה. אנחנו ניאבק עד הסוף. למעשה, המדובר הוא ב-4000 עד 6000 ליי לחודש, ועל זה עומדת "הדסה". פרופ' מן לקח אותנו לדוגמה, ואמר כי במשך כל השנים לא היו שביתות ב"הדסה". היחסים שלנו היו מצויינים. אך בגלל 4000-5000-6000 ליי אנחנו נכנסים לסכסוך עם עובדי המוסד.

אם זה לא ייפתר, אנחנו נמשיך במאבקנו

כי לנו אין ברירה.

שני הצדדים היו מוכנים ללכת לבוררות, ולהתחייב מראש לקבל פסק בורר.

י. בארי:

א. מצליח: לכל עובדי המדינה יש או פנסיה תקציבית או מצטברת, ואז הם מקבלים את חסכוניהם, או ב-2 1/3% מהשכר, פרט לעובדי "הדסה". על זה אנחנו באים לתבוע, שנהיה שווים לכל עובדי המוסדות בארץ.

(ב) כפי שהוסבר כאן, הנהלת "הדסה" מפרישה יותר מקופות אחרות, ולגבינו הנהלת "הדסה" איננה מוכנה לקבל אחריות על הקופה שלנו, אך היא משתמשת בסעיף שקיים בהסכם עם "הדסה" בפרישה מוקדמת.

(ג) כאשר ישבנו עם נשות "הדסה", אמרו לנו שאנחנו נלך כפי שהולכים מוסדות ההסתדרות. בזמנו ידעו נשות "הדסה" שהיא מפרישה 2.5% יותר ממוסדות ההסתדרות וכך על תביעת ההסתדרות בקשר ל-2 1/3%, לכך הטענה הייתה צריכה להיות מאז. מכל מקום, אנחנו כבר מפרישים 2.5%.

זאת ועוד: בכמה ימים לפני השביחה אמרה הנהלת "הדסה" שזה יעלה לה 750 אלף ליי לשנה. לכך ההצעה הייתה שלא יפרישו 2 1/3%. משום כך עשינו חשבון וראינו כי בשנת 1973 פרשו 22 1/2 משרות, מתוכן 2 משרות עם פרישה רגילה. הראינו להנהלה חשבונות כי לא כולם יקבלו את המכסימום, משום שחלק מהם יקבל 4500 ליי בהתאם לשנות השירות שלהם. אם כן, הכל הסתכם ב-140 אלף ליי. ולא 750 אלף ליי כפי שהם חשבו.

המתלקות קבלו את כל השירות ביום האזהרה שלנו, והרופאים ידעו שאם יש מקרים דחופים אז הם יקבלו את מלוא השירות, כמו בשבת, ואפילו יותר משבת.

פרופ' ק. מן:

נכון הוא כי העובדים באו ל"הדסה" לפני שנה וחצי ובקשו ש"הדסה" תפעיל פנסיה תקציבית כמו בממשלה, ואז הם הציעו ל"הדסה" תנאי שהיא תקח את החלק המגיע לה בסך 45 מיליון ליי, והעובדים יקבלו את החלק שלהם. כלומר, הקופה תחרוקן, ו"הדסה" תקבל את האחריות. כאן אמרה "הדסה" שהיא תדון על זה, ואכן היא דנה על זה עם ספיר, ונגזרותי, וספיר אמר "לא. בשום פנים ואופן לא". כלומר, שההחלטה תהיה על פנסיה תקציבית ולא במוסדות רגילים שאינם יכולים להעביר מסים, והם לא יכולים להעלות מסים, לכך שום צריכה להיות פנסיה מצטברת.

אנחנו דברנו עם כל האנשים - ארנון ניב ועוד - והם אמרו שרק אלה שיכולים להטיל מסים, הם יכולים להתחמק מזה.

פנו אלי מהוועד של הפנסיונרים ואמרו שהם מסרבים לקבל את החלטת הוועד לפרק את הקופה, משום שבעתיד עלול לקרות שאוסף הכספים לא יהיה בסדר, ואז לא ירשו להעביר כספים, לכן אין לסמוך על זה. לכן השלבה "הדסה" שזה לא נראה לה.

כאשר הדבר הזה בא בכתב, וכאשר ועד העובדים שינה את דעתו ואמר כי הכספים ישארו כאן, אז גם ההסתדרות שכנעה אותם לשנות את דעתם. למעשה, השלבה "הדסה" שהיא תקבל 45 מיליון ל"ו והיא תשקיע סכום זה. ואם לא, אז מדוע לחשוב על זה? יחד עם זה אמרה לקופת הפנסיה, שנראה אם הקופה יכולה לעמוד בזה או לא, ואם ניקח כספים מה יקרה, מה הלאה - נראה את כל הפרטים הללו ואז נבוא להחליטה.

ב-15 ביוני נדון יחד עם ההסתדרות אם להפוך את הפנסיה התקציבית או לא. התשובה עדיין איננה שלילית. דרך אגב, אשרתי את זה בשיחה לארצות-הברית אם לקבל את זה על עצמם או לא.

בקשר לפנסיה מצטברת זה כך: "הדסה" מכניסה 13.5% לקופה, והעובד מכניס 5%. לכשאתם פורש, נותנים לו פנסיה שהיא זהה לזו של הממשלה. היא מוסיפה לזה עוד שלושה חודשי מענק, ואילו "הדסה" - משלימה שלושה חודשי מענק, כך שעובד מקבל מענק של 8000 ל"ו מהקופה, הואיל וחלקה של "הדסה" מסתכם ב-6000 ל"ו, ועוד חודש נוסף נותנים לו. זאת אומרת שלושה חודשי מענק שלא ניתנים קופות אחרות.

הבקשה למענק נוסף בא בנובמבר, אחרי יום כיפור, וזה היה תחליף לפנסיה תקציבית. זה התבסס על הנוהל הקיים בהסתדרות, שכן אמרנו שמה שהיא מוכנה לעשות אנחנו מוכנים לעשות. ההסתדרות נותנת 11% לקופה ו-2.3% מענק. עובדי "הדסה" לא צריכים להיות מופלים לרעה מעובדי ההסתדרות. אנחנו מוכנים לעשות אותו דבר - 13.5% ינתנו לקופה.

השתתפתי במשא ומתן שהיה, וועד העובדים הכניס בעל כורחנו את הסעיף האומר כי אשה בגיל 55 אחרי 20 שנות עבודה, וגבר בגיל 60 אחרי 20 שנות עבודה, יוכלו לפרוש. לא יכולנו להמנע, והדבר הזה נכנס. למעשה, הנשים משתמשות בזה. הן לא רצו לעבור לעיריית ירושלים, וכך הן פרשו.

היו שתי דוגמאות שלגביהן נאמר כאן כי "הדסה" השתמשה בסעיף מסויים נגד עובדים שהיחה מעונינת בפטוריהם - האמת היא, כי "הדסה" לא היתה יכולה להשתמש בזה אלא בהסכמת העובד. אין לי הרבה תועלת מהדבר הזה, ואפשר להצביע על שני עובדים בלבד.

גישה "הדסה" היא זו: העובד צודק בזה שבמידה שנותנים לו, הוא צריך לקחת. מכל מקום, ישנן שתי אפשרויות - או ש-13.5% יפוצל לשניים, דהיינו 11.5% ו-2%; או אם 13%, אז שהקופה תשלם ונוסיף לשלושה חודשי מענק. כך שהדבר הזה יסתכם במיליון לירות במשכורות בעוד 30 שנה, כי בין 30 ל-40 עובדים יוצאים, נצטרך לשלם חוספת שכר ל-30-40 עובדים בתקן. מתוך 40 שיוצאים לפנסיה יקבלו פנסיה רגילה ונוסף לשניים, עוד שלושה חודשי מענק. כל מוסד אחראי לזה. בארבע השנים הבאות אנחנו לא נדרוש יותר מ-4500 ל"ו מכסימום לעובד, אבל כל אחד יודע שזה יצטבר, ואז נפריש למשכורת, כקרן, 2.5%, וזה יסתכם ב-750 אלף ל"ו וכו'.

הדבר זה איננו צודק כלפי "הדסה". במידה שהיא תסכים לזה, אז היא תפריש כמעט מיליון ל"ו לשנה, אבל העובדים טוענים, לא. אם נרד ל-11%, זה יסכן את הקרן. באותה שנה שהיו האקטואריים אצלנו, הם היו גם בהסתדרות. כולם מצביעים על הסכנה שיש לקרנות אלה. אנחנו אומרים, שאם קרנות ההסתדרות תהיינה בסכנה, כך יהיה גם אצלנו ב"הדסה". אנחנו לא משתמשים ב-13.5%, אלא אנחנו משלמים את כל 400 המשכורות של הפנסיונרים.

אין שני צדדים, אני מעולם לא אמרתי שאני חומר בדרישה של הוועדה. אני העברתי את המלצותי ל"הדסה", ואני מייעץ להם מה שאני חושב לנכון. מר קפמן אמר כי המלצותי חיוביות. ואין זה כך. אני חושב ש"הדסה" היא היחידה שנותנת 13.5%, וזה בצדק. ההסתדרות נותנת 11%, וכעת 2.3%, וגם אני מוכן לתת כעת אותו דבר - 11% ו-2.3%, או להמשיך כמו שהיה בקופה, ואז היא תתן שני חודשים ושלושה חודשי מענק, כי אחרת נצא עם 16.5%, ואת זה שום מוסד וולונטרי אינו יכול לעשות את זה.

בקשר להשלכות של השביחה: אני מתפלא שבזמנים כאלה בכלל חושבים על שביחה. אם היה מדובר במשכורת העובדים, כלומר בלחם וחמאה, או בלחם ומרגרינה, אז אני מביין. אם מדובר על מענק של 4500 ל"י ופנסיה טובה, אז אני גם כן מביין. אולם, אם הדבר הזה עומד כך שאחר כך ילך ויצטבר, אז יצא לעובד מענק של 40 אלף ל"י בכיס. ומה יקרה בעוד 20 שנה? לדעתי, זה סקנדל לשפוט את הדברים האלה בזמן כזה. זהו הרקע. הייתי בטוח שהמוסדות היוותר גבוהים של ההסתדרות לא יאשרו את זה. אבל, כנראה שהאינטרסים המפלגתיים כאן קובעים, ואני מתפלא שגם בדבר זה קובעים האינטרסים המפלגתיים. לדאבוני.

מכל מקום, הדבר הזה שהמוסדות הגבוהים ביחד עם מועצת פועלי ירושלים, אישרו את השביחה, זה לא בסדר.

כאשר ישבנו עם איילון ואמרנו, מה ההצדקה שנשלם 13.5% וכו', אז הוא אמר כי רק תיש הולך אחורה, שכן כל בהמה אחרת הולכת קדימה. קורה שבני אדם צריכים לפעמים ללכת אחורה. הוא לא הוכיח לי ש-11.5% ממשיכים בזה. לדעתי, זו לא חשובה ממנהיג שצריך להראות את הדרך לאחריים.

בקשר לנזק: אנחנו בירושלים מקבלים 75% מהחולים. 1100 חולים לא יכלו לקבל את השירות שלנו במרפאות באותו יום של השביחה. אנחנו מקבלים בין 50 ל-75 חולים ליום; ביום השביחה היו צריכים להיות לנו 40 ניתוחים - 30 בוטלו, ורק 10 נותחו; רנטגן - כ-106 בדיקות רנטגן בוטלו. אותו דבר היה במעבדות ורוקחות.

נכון הדבר שיום אחד לקחו את זה כחופש, גם לי היה חופש. היו לי שתי ישיבות ועוד ישיבה אחר כך, ואחר כך ישיבת עם המינהל. היחה לי הזדמנות באותו יום לראות את העיר העתיקה. היה לי חופש.

אני רואה כאסון את הדבר הזה שמוסד שרואה בכל יום 75 חולים אמבולטוריים, ומאשפז 52% מכל ישובי ירושלים שבאים מכלל הארץ, כי אנחנו מוסד ארצי; שנותן הוראה ל-2000 סטודנטים ועושה מחקר וכו' - שהדבר הזה צריך להפסק ליותר מיום אחד, הרי שאני רואה בזה קטסטרופה.

חכייתי לישיבה של היום כדי לדווח לנשות "הדסה". אפשר בקלות גדולה לפגוע במוסד וולונטרי כזה שאיננו רואה בזה הצדקה. אגב, מי שיקרה כאן, יקרה גם בארצות הברית. הם טוענים שהעובדים שלהם שם לא יכולים להיות יותר רעים כאן, וזה עוד 1000 עובדים שיש בארצות הברית. אם כן, בסך הכל זה 4000 עובדים.

מכל מקום, אם נשות "הדסה" יראו שזה ניצול לא צודק, ויתעקשו בזה, אז אני לא רואה את החוצאות. הוועד הציבורי שלנו, כמו: יעקב ארנון, איש שלום, ברק ועוד - כולם היו פה אחד לא לסגת במקרה הזה, ולא לתת. זו לא גישה אמריקנית. היה גם מתווך בעניין זה, ואני אמרתי לו שאני לא יכול להרשות להקים תריס ביני ובין נשות "הדסה". מה שאני עושה בתדרי חדרים זה ענייני ועניינם. יצא כאילו שאני ונשות "הדסה" זה שני דברים אחרים.

אני מבקש מהעובדים להכנס למשא ומתן רגיל, וב-15 ביוני חיינה הצעות האקטואר, כך הובטח לנו, ואנחנו עשינו את זה משום שידענו שהדבר דחוף. אל תלחצו את הקץ, והכנסו למשא ומתן.

פרופ' ק. מן:

לא צריך להגיע למאבק ציבורי, אלא לעשות

הכל בדרך של שלום.

בקשר לבוררות: על פי רוב, בוררות זה פשרה. והפשרה שאנחנו מציעים היא 13.5%. אתם רוצים מענק? - בבקשה. הכל פנסי'ה? - בבקשה. אנחנו איננו משתמטים, אבל מועצת פועלי ירושלים רוצה גם את זה וגם את זה.

היו"ר ה. גרוסמן:

ביחס לטענה הזו שנשות "הדסה" טוענות שזה יהיה צמוד לתנאים של קופת חולים,

והעובדים טוענים שזה לא נכון ---

פרופ' ק. מן:

11.5% לקופה ו-5% העובד. בדיוק כך "הדסה" מוכנה לעשות. בדיוק כמו שהסתדרות עושה. אנחנו לא רוצים להיות יותר צדיקים מהסתדרות.

א. קפמן:

בצער רב שמעתי את דבריו של פרופ' מן, ובפרט שכביכול מאשים אותנו, כאילו מפני ש... בחירות לוועד העובדים וכו'. לא חשבתי שתאמר דברים כאלה. האם כך אח"כ רוצה שאחר כך יהיו יחסים תקינים כמו שהיו? זה כואב לי יותר מעל הענין הזה.

אנחנו אף פעם לא אמרנו כמו ההסתדרות. תמיד אמרנו לפי מוסדות לאומיים. לא יכול להיות שעובד אוניברסיטה יקבל 40 אלף ל"י ואילו עובד "הדסה" יקבל 4000 ל"י, וזה מקופת פנסי'ה.

בקשר לפרישות מוקדמות: בבקשה, הרוב אמר שזה של אחיות, זה לא נכון. הפרישות היו לגבי סגירת מוסדות, ואנשים לא היו טובים, לכך רציתם לפטר אותם.

על מה הוויכוח? אם פרופ' מן אומר שהקופה כל כך טובה, אז בשביל מה הפחד לתת לנו את האחריות על הקופה? הרי כך נחסל את העסק.

אני עובד הרבה שנים עם פרופ' מן, וזו הפעם הראשונה שאני שומע אותו לדבר כך.

בקשר לפנסי'ה תקציבית: אמרתי שאני הייתי בעד זה. עשינו חישוב, הואיל וזה קרוב ל-40 אלף ל"י רבית ועוד הפרשות 13.5%, נספיק הרבה שנים לשלם לפנסיונרים, כך שחסכנו הרבה שנים ואנחנו נקבל הרבה אחוזים. על כל פנים, הייתי מוכן, ואף הייתי בין אלה שהיו מובבים לכך, עד לפני כמה זמן שהסכמתי שנשות "הדסה" יקבלו את זה. אבל ההסתדרות התנגדה ואמרה, לא, את הכסף יש להשקיע במדינה, ואין להוציאו לחו"ל. לדעתי, ההסתדרות צדקה בזה.

למעשה, מדובר ב-4000-5000 ל"י, ולא ברבע מיליון לירות, כי ב-1973 פרשו למעלה מ-20 עובדים. נגיד שזה מכסימום 4000 ל"י. גם לפי המצב של היום, זה 80 אלף ל"י. אולם, אחרי מה שקרה פה אני מבין שמישהו מעוניין להעמיד תריס בינינו.

מכל מקום, אם לא תהיה לנו תשובה חיובית, אנחנו נחריף את השביחה. (פרופ' ק. מן: בסדר) לפני שנתיים וחצי התחלנו לדרוש את זה.

האם חוכלו להמחין ל-15 ביוני?

היו"ר ח. גרוסמן:

אנחנו דנים עם ההסתדרות, ואנחנו באנו לברר את זה כאן.

א. קפמן:

רות יזרעאלי: הערה כללית: ברור לי מהנסיון שלנו, של כולנו - ופה היום ראינו דוגמה להקשחת עמדות מה קרה לפני השביחה ומה קורה אחרי השביחה. למעשה, אנחנו עומדים לפני שביחה כללית, ואין לי ספק שיהיה סבל רב לציבור. ואם נלך לשביחה, לאחר שנחליט על כך, אז בודאי שלא נחשב עם כל הגורמים של הסבל וכו'.

לדעתי, זה הזמן לתווך ולהגיע לדרך חיובית. תפקידכם לנסוח להגיע בכל הדרכים לפתרון, ואני רואה את הפתרון אפשרי.

ל. דיציאן: מספר שאלות: הפנסיה שמקבלים עובדי "הדסה" האם היא יותר גדולה או יותר קטנה מהפנסיה שמקבלים עובדי ההסתדרות? (פרופ' מן: אותו דבר) (א. מצליח: בסעיף מסויים היא יותר קטנה. אבל התקרה היא אותה תקרה). האם המוסדות הלאומיים מקבלים פנסיה יותר גדולה או יותר קטנה?

א. מצליח: יותר גדולה, כי התקרה יותר גדולה. החישוב הוא על היסוד שנותנים על הפנסיה עם מלוא תוספת היוקר הראשונה שהיא 140.30 ליי עד 1964, והשניה היא המכסימום. לעומת זה, עובדי "הדסה" מקבלים בהתאם לאחוז הפנסיה.

ל. דיציאן: אם זה 13.5%, כאשר כל היתר זה 11.5%, אז למה מצב הקופה לא יותר טוב?

א. קפמן: כי 30%-40% מהפנסיונרים יוצאים בפרשה מוקדמת, וזה מתבטא בהון תועפות. אם עובד בהסתדרות פוטר, אז הוא איננו זכאי לפיצויים, והכסף נשאר שם.

ל. דיציאן: על חשבון מי אתם רוצים לעשות את הטבות האלה? פרישה מוקדמת - על חשבון הפנסיה היא לרעת העובדים?

פרופ' ק. מן: אנחנו מוכנים לוותר על זה.

א. קפמן: איש מאתנו לא היה בזמן שנחקבל ההסכם של הפנסיה. (פרופ' מן: אני הייתי). חשבו שזה יותר טוב. מעט מאד עובדים יפורשים מרצון. השנה אני יודע כי "הדסה" שלא היתה מעוניינים בעובדים, נתנה להם פיצויים שילכו.

מ. ידיד:
 היושבת ראש צדקה בראשית הדיון באמרה שזה לא מתפקידנו. אבל אוחנו מענין דבר אחד. מה לעשות כדי שציבור החולים שזקוקים לטיפול "הדסה" לא יסבלו?
 לכן יכולה להיות בקשה שלנו - וח"כ בארי שאל אתכם, מה דעתכם בקשר לבוררות, כדי שחשכינו ותמשיכו במנ"מ ושתגיעו לסיכום - שהחולים לא יסבלו.

שמענו פה שעד 15 ביוני יהיה המצב ברור. זה מה שהציע לכם פרופ' מן. אני סבור שבתוך הוועדה יכולה להיות קריאה אליכם, להיענות לקריאתו של פרופ' מן ולחכות עד גמר הסקר. עם כל מה שעשיתם בשביתה של יום אחד, אולי החולים לא יסבלו. אבל פרופ' מן אומר שהם כן יסבלו - אני אומר, כי כל סבל כזה לעם ישראל הוא מיותר.

א. קפמן:
 אני רוצה לבדוק את האינפורמציה שהביא כאן פרופ' מן אם היא נכונה או לא. בפירוש אמרנו שאנחנו עובדים רגיל. כך גם בחדר ניתוח. הייתי מאד רוצה לברר אם אינפורמציה זו מדויקת או לא.

מ. דרובלם:
 גם אני לא רוצה להכנס לבעיה. יחד עם זה המצב די חמור, והוא די מדאיג.

אני מציע ללכת לבוררות. בוררות שומעת שני צדדים. מחובתנו, כוועדה של הבנסת, לנסות למנוע סבל של חולים. לכן אני מציע שתהיה פנייה אל שני הצדדים, ללכת לבוררות.

פרופ' ק. מן:
 כל בורר שיתמנה ירצה לדעת עד כמה הקופה חזקה. במקום שלושה חודשי מענק, חתך המשה חודשי מענק. מסיבה זו הצעתי לוועד העובדים לחכות עד קבלת הסקר, נלמד אותו. נראה את ההשלכות, אולי נשכנע את נשות "הדסה" שיהיה 13.5%. הרי זה חיוני. זה הציר. מדוע לשבור אותו לפני שהסקר יסתיים? האם לקבל 4500 ל"י זה כל כך חיוני?

אפשר לומר, שמה שיתקבל יהיה רטרואקטיבי.

ל. דיציאן:
 ברגע שציבור עובדים נוקט באמצעי של שביתה אזהרה ולא נמצא פתרון, אז מתריפים את המצב. אחד האסונות בסכסוכי עבודה במדינה זה הסחבת. אחרי פרוץ השביתה, אם לא היתה סחבת, אז היו פותרים בעיות.

ההצעה שהביאו כאן כמה חברים, ואני מצטרף אליהם, אומרת - כל בורר שהוסכם על הצדדים לא יוציא מסקנות שיוציא סקר. אבל לא יתן לעובדים שנכנסו למאבק לחכות לסקר, כי אחרי הסקר צריך יהיה ללמוד אותו, ולאחר מכן תבוא ההכרעה. ואם לא יכריעו בזה, אז הבורר יכריע. כך שלדעתי לא צריך לחכות עם אמצעי ארבעה עד שיהיה הסקר ועד שילמדו אותו, כי זה יקח מספר חודשים. אבל אם ידעו שיש בורר, אז כל הגורמים ידעו שאם לא ימצאו אמצעים לזרז הענין, אז הבורר יוציא את המסקנות.

אני בטוח שימצא בורר כזה שיהיה לרוח שני הצדדים. (פרופ' ק. מן: אני מוכן לסלגרף לארצות-הברית)

א. קפמן:
 למעשה, אנחנו, עובדי "הדסה" מחכים קרוב לשנתיים. מוכרח להיות גבול וסוף לענין זה. אני הסכמתי לפרופ' מן, ואמרתי לו שאם זה יגיע לציבור העובדים אז הוועד לא יוכל לשלוט בזה.

אנחנו ברצון היינו מקבלים את ההצעה. אבל אנחנו לא יכולים לחכות יותר. אומרים לנו שנשות "הדסה" צריכות לבוא בעוד חודש-חודשיים וכו' וכו'. לכן אני מציע לפנות לפרופ' מן שיגמור את הדבר הזה. אני לא הייתי מטלגרף לנשות "הדסה". אנחנו לא יודעים מי זה ה"אבא" שלנו.

י. בארי:

אם התשובה תבוא בעוד יום-יומיים, האם תלכו לבוררות? האם תהיו מוכנים ללכת

לבוררות?

היו"ר ח. גרוסמן:

אחרי ששמענו את הדברים, אנחנו יכולים לומר לשני הצדדים משהו. אנחנו רגישים בענין זה, כי אנחנו אחראים בפני הפרלמנט על הבקורת הזו בתחום זה. אנחנו חרדים למקרה שתפרוץ שביתה כללית ב"הדסה". לדעתנו, צריך לעשות הכל כדי למנוע את זה. האמת היא, שנגרם סבל לציבור גם ביום אחד של שביתה. ואם חלילה תהיה שביתה כללית ב"הדסה", ולא של יום אחד, עם תורנויות של שבת באופן קבוע - המצב יהיה קשה מאד, ושני הצדדים צריכים לדעת את זה.

כאשר אומרים בוררות, מה זה? רבותי, לפרופ' מן אני רוצה לומר שההסתדרות היא כתובת. לומר בורר מהצד, אז ההסתדרות נכנסת לתמונה. אכן מועצת פועלי ירושלים אישרה את השביתה. למעשה, ההסתדרות אינה צד בסכסוך זה. עד עכשיו טיפלה ההסתדרות בסכסוכי עבודה - אם לרוחי או לא לרוחי - כמעט כבורר. והיא טיפלה ביחד עם נציבות שירות המדינה שקשורים בבתי חולים ממשלתיים. אפשר להגיד שההסתדרות לא היתה צד בזה. (ל. דיציאן: קופת חולים היתה צד בזה)

אם העובדים ו"הדסה" יאמרו שרוצים בורר, אז אני אומר לא? בודאי שלא. אם יסכימו יחד לבורר, אז שיהיה לבריאות. ואז "הדסה" עם כל השם הטוב והשירות הנפלא שיש לה, תפעל.

מכל מקום, אנחנו מבקשים לעשות מאמץ עליון למנוע שביתה, וזה על דעת כולנו, ואני לא מציעה שאנחנו נמליץ ללכת לבוררות.

אני מסכימה עם ה"כ דיציאן, שהוא לא מהסיעה שלי, שהסתבת היא אחד מהדברים הגרועים בסכסוכי עבודה. הפנייה שלנו צריכה להיות אל שני הצדדים.

מ. דרובלס:

אני רוצה לקוות שכל הבירורים שיהיו עם אברמוביץ ישאו פרי. כי אם לא, אז נגרר לשביתה כללית. אני מציע שהוועדה תציע לפנות לבוררות מוסכמת, ושזה יחייב את שני הצדדים. (היו"ר ח. גרוסמן: זה לא בסמכותנו) זה מחובתנו.

היו"ר ח. גרוסמן:

איננו יכולים להכניס את הדבר הזה של בוררות בדלת האחורית. נניח שזו דעתך, ויש כאלה שהם גם כן בדעתך, אבל זה לא יתקבל.

מ. ידיד:

למרבה הצער, החיים עושים את שלהם. הפתרון הזה ייעשה בדרך של בוררות, ואין זו שאלה של כניסה בדלת אחורית. אנחנו רוצים בכל מחיר למנוע שביתה.

מ. ידיד:

כי בשביתה יש סכנה, ומחובתה של ועדת השירותים להיות מודעת לדבר הזה, לכן עליה לפנות לשני הצדדים למנוע את זה. אנחנו הייבים להגיע למצב שלא תפרוץ שביתה ב"הדסה" ובכל בתי החולים בארץ.

היו"ר ח. גרוסמן:
אינני יכולה להביא להצבעה דבר כזה, כי לא הוחלט על זה בשום מקום אחר.

א. קפמן:
אנחנו הוזמנו להסביר את הסכסוך שלנו. ואני אומר לעשות בוררות כי הסכסוך לא יבוא על פחרונו.

מ. שמעוני:
אני עקבתי אחרי הנושא הזה. המשתמע מפי החברים הוא, כי בוררות חובה או מוסכמת זה דבר שמחייב. אם אתה מחליט, אז בוררות חובה ולא בוררות מוסכמת.

בוררות מוסכמת זה דבר אחד, והחלטה שלנו זה דבר שני. הכנסת לא באה במקום ההסתדרות. יכול להיות שבהחלטות ביניהם לבין ההסתדרות תתקבל החלטה על בוררות. אבל דרך אגב תקבל הוועדה החלטה כזו, אפילו מוסרית זה לא יהיה הוגן. ישתמע כך, שההסתדרות תדחה את החלטת הכנסת, משום שהיא תחליט אחרת.

אנחנו לא יודעים את דרך הטיפול. אנחנו צריכים לפנות אל הצדדים למצוא כל דרך כדי למנוע שביתה.

עד כמה שאני מכיר את ציבור העובדים הזה, אם מורצת שביתה, ואם חלילה היה קורה משהו במדינה, אז אני בטוח שתוך דקות היה ציבור העובדים מחגיגים ובא למלא שירותו.

לדעתי, אין למנוע מהם אותו מאבק שלהם שנמשך מספר שנים. אני בטוח שהם היו ממלאים חפזים כהלכה במקרה שהמצב היה מחייב לעשות כן. אני לא חושב שאנחנו צריכים לקבל דרך אגב החלטות, ואני חושב שזה לא מסמכותנו. ועדת השירותים צריכה להבטיח תקינותם של שירותים ולמנוע שביתה כזו.

מ. ידיד:
איש מאתנו לא הטיל ספק שעובדים לא ימלאו חפזים. אנחנו מודעים לזה. למעשה, אנחנו מעריכים עבודתם בכל זמנם הקשה. אין בינינו ויכוח על זה.

מה שאנחנו חושבים הוא זה, ואמרתי זאת בראשית דברי, שאין זה בסמכותה של הוועדה להכנס לזה. אבל במידה שתפרוץ שביתה, יסבלו חולים ואזרחים, ואת זה צריך למנוע בכל מחיר. לכן אנחנו קוראים לשני הצדדים לעשות ככל האפשר. זו לא החלטה, ולא כפייה ולא דרך אחורית. בקשתנו היא, לפעול כדי למנוע שביתה. לא היה כל צורך להתפרץ לדלת אחורית, ואנחנו איננו רוצים לכפות וכו'. כל זה איננו נכון. טוב שדברים אלה ירשמו בפרוטוקול.

י. בארי:
אוחי בודאי איש לא יאשים בכך שאני נוקט עמדה נגד פרסונל רפואי, ולא אחיות. יש לי אינטרסים למקצוע זה. הנושא כולו מעיד על עצמו.

אנחנו מבקשים למנוע שביתה בכל מחיר, וזה על דעת כל הוועדה. כל אמצעי למנוע שביתה, יבורך. אם זה ע"י הליכה לאברמוביץ ויקבלו הכרעתו, מה טוב. אבל אם כל הדרכים האלה לא ישאו פרי, אז אנחנו מדברים על נסיון ללכת לבוררות מבלי לקבוע מי הוא הבורר

ומה יפסוק. אבל זו עמדתנו. אם כל הנסיונות יעלו חרס, אז במקום שתפרוץ שביחה, שאיש לא מעוניין בה, - שהדבר הזה יובא לבורר על דעת שני הצדדים. אנחנו לא נכתיב להם בורר לא לצד זה ולא לצד אחר.

זאת ועוד: הגיע הזמן שבוררות איננה בהכרח נגד צד אחד. ההסתדרות מייצגת את העובדים, וזה נכון. והרי אמרתי שהם צד לענין, והם אינטרסנטים. אבל אם ההנהלה תסכים לכך, אז יש די אנשים הגונים במדינה שיכולים לפסוק בענין זה. הם יבדקו אם הטענות צודקות. הבורר יכול להכיר בתביעה הזו וכו'.

אני אומר כל זאת על מנת למנוע שביחה אם כל הדרכים ייכשלו. ומה שאנחנו מציעים, זה לא חובה, אלא זו דרך שאנחנו ממליצים ללכת בה, ולהגיע לבוררות מוסכמת.

היו"ר ה. גרוסמן: לסיכום אני יכולה לומר, שכל מה שהציעו חברי הוועדה נרשם בפרוטוקול. מה שמוסכם הוא, שאם לא יפתרו את הסכסוך אחרת, אז הם מציעים ששני הצדדים יקחו בורר מוסכם.

ועוד מה שמוסכם כאן הוא, שאנחנו פונים אל שני הצדדים לעשות מאמץ עליון כדי למנוע שביחה ולהפעיל את הגורמים שכל צד יכול להפעיל - אם זה הנהלת "הדסה", או נשות "הדסה", ואם זה ועד העובדים, ההסתדרות, - לעשות הכל כדי למנוע שביחה.

הערה לשני הצדדים: דובר כאן על סהבת. וזה נכון. לכן אנחנו פונים למעסיק ומבקשים שלא תגרם סהבת, שכן זה בגלל שזה בית חולים ושני הצדדים יודעים ששביחה בבית חולים זה נשק חד מאד וחמור מאד. האינרס של שביחה הוא מקל לשני הצדדים. העובדים גם כן יודעים שזה נשק חד, כי כל אחד נרתע מפני האפשרות האיומה הזו של שביחה בבית חולים, ובפרט בית חולים כל כך גדול כמו "הדסה".

אני רואה שהדברים מוסכמים על דעת כולם פה. ועוד דבר: אנחנו מבקשים לקבל מכם דווח אם זה בסדר, או שרצים לשביחה. לפחות בתחילת שבוע הבאה נקבל דיווח כזה.

תודה רבה. הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 12.00.